

Nieuwsbrief aan de raad

Aan : Gemeenteraden
Van : College & bestuurlijk inkoopteam regio Alkmaar
Doel : Informerend nieuwsbericht
Datum : 18 oktober 2016
Onderwerp : Informerend bericht aan gemeenteraden over de stand van zaken budget jeugdhulp 2016
Contactpersoon : M. Zweers, m.zweers@bergen-nh.nl

Inleiding

De zeven gemeenten in regio Alkmaar kopen gezamenlijk jeugdhulp in. Dit doen zij via een netwerkorganisatie die door deze gemeenten is ingericht specifiek voor het organiseren van de inkoop. De opdracht van deze Netwerkorganisatie Regio Alkmaar omvat niet alleen het 'technische' aspect van inkoop en contractmanagement, maar ook de transformatie van de jeugdhulp. Gezamenlijk wordt gewerkt aan vernieuwde en betere vormen van jeugdhulp, dichtbij de jeugdige onder het motto: 'doen wat nodig is'.

Deze nieuwsbrief is opgesteld door de Netwerkorganisatie om uw raad te informeren over de stand van zaken rond de budgetten jeugdhulp in 2016. In dit bericht wordt ingegaan op de regionale 'productie-uitnutting' 2016 op basis van de halfjaarcijfers van de drie grootste jeugdhulpaanbieders. Hoeveel 'productie' hebben de jeugdhulpverleners het eerste halfjaar van 2016 gedraaid? En hoe verhoudt de omzet zich tot de budgetplafonds¹ die ze bij aanvang van 2016 hebben meegekregen?

De afgelopen periode hebben we veel inzicht gekregen in de inhoud en omvang van de jeugdhulp. We weten meer, kunnen eerder beschikken over belangrijke informatie, waardoor we sneller en meer in samenhang beslissingen kunnen nemen. Tegelijkertijd geldt dat gemeenten, de netwerkorganisatie en de jeugdhulpaanbieders nog in een opbouwfase zitten en in partnerschap moeten toegroeien naar een situatie waarin informatiedeling op een vanzelfsprekende en betrouwbare wijze plaatsvindt.

Context

Om u een goed inzicht te geven, schetsen wij de context waarbinnen de jeugdhulp regionaal wordt ingekocht. Deze wordt bepaald door de volgende aspecten:

- A. Kenmerken van de jeugdhulp
- B. De (financiële) verhouding regionaal-lokaal

¹In 2016 hebben de zorgaanbieders een 'budgetplafond' toegewezen gekregen, gebaseerd op onder andere hun productie in het eerste halfjaar van 2015 (geëxtrapoleerd naar een jaar).

A. Kenmerken van jeugdhulp

- Vanuit het oude stelsel zijn drie verschillende kostensystematieken meegekomen (DBC², AWBZ³ en budgetfinanciering). Dit veroorzaakt hoge administratieve druk en ook beperkingen in het harmoniseren van zorg. Trajecten die uit verschillende behandelsoorten bestaan, kunnen administratief niet integraal worden verwerkt. Daardoor kunnen hulptrajecten aan jeugdigen alleen na elkaar worden aangeboden in plaats van samenhangend en gelijktijdig (het zogenaamde 'stapelen van zorg').
- Jeugdhulp kent een 'open einde financiering'. Dat betekent dat iedere jeugdige die dat nodig heeft, recht heeft op hulp. De budgetplafonds zijn dan ook geen harde financiële plafonds, maar fungeren 'slechts' als rekensystematiek waarlangs wordt begroot. Daarnaast hebben de budgetplafonds een signaleringsfunctie, op het moment dat de omzet van de zorgaanbieder hier overheen dreigt te gaan.
- Anders dan bij de Wmo hebben de gemeenten zeer beperkt grip op de toegang tot jeugdhulp. Slechts 30% van de jeugdigen komt via de gemeentelijke toegang (jeugd- & gezinsteams, wijkteams) in hulp terecht en 70% via andere verwijzers, veelal de huisarts, maar ook medisch specialisten, jeugdartsen en de gecertificeerde instellingen (dwang- en drangtrajecten).
- Anders dan bij de Wmo ligt de indicatiestelling/diagnostiek in de meeste gevallen niet bij de gemeentelijke toegang, maar bij de zorgaanbieders. De indicatie wordt in veel gevallen pas gedurende de behandeling gesteld (in plaats van bij aanvang). Ook dit is een onvoorspelbaar aspect in de kosten.
- Jeugdhulp kent zeer veel verschillende vormen. In de bijlage treft u hiervan een overzicht.
- Binnen de jeugdhulp is een groot aantal aanbieders actief. Met zo'n 80 aanbieders heeft de regio een contract afgesloten. Tegelijkertijd wordt 75% van het budget 'weggezet' bij slechts drie jeugdhulpverleners.

B. De (financiële) verhouding regionaal-lokaal

In totaal besteden de gemeenten in regio Alkmaar in 2016 totaal 57 miljoen euro aan jeugdhulp. Ongeveer 60% daarvan (34 miljoen) wordt besteed aan Zorg In Natura (ZIN) via regionale contracten. De regio beschikt niet over een eigen budget voor jeugdhulp, maar regelt de contracten voor ZIN.

Daarnaast is in 2016 een bedrag gereserveerd voor JeugdhulpPlus (gesloten jeugdzorg) ter hoogte van 3,2 miljoen. De overige 40% van het jeugdhulpbudget wordt besteed door de gemeenten zelf aan onder andere kosten voor persoonsgebonden budgetten (Pgb's), medewerkers van de toegang en bedrijfsvoering.

In geval van de PGB's geldt dat er vooraf ruimer was begroot dan tot nu toe wordt benut waardoor dit op het totale jeugdhulp budget ruimte geeft bij mogelijke overschrijdingen op ZIN.

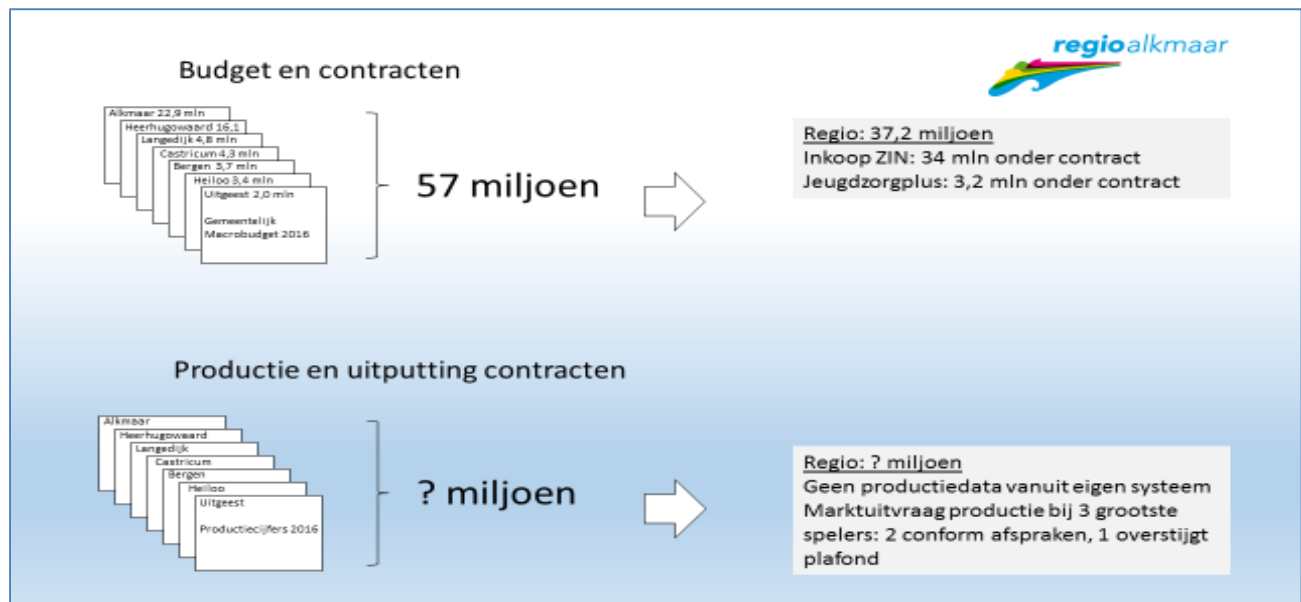
²DBC: Diagnose Behandel Combinatie (met name van toepassing in de Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg)

³AWBZ: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is in 2015 vervangen door andere wetten

Betaling van de door zorgaanbieders geboden hulp is een verantwoordelijkheid van de gemeenten afzonderlijk. Het betalingsverkeer tussen zorgaanbieders en gemeenten loopt via het zogenaamde berichtenverkeer. Via dit berichtenverkeer kunnen ook gegevens per zorgaanbieder over de productie worden gegenereerd. De netwerkorganisatie is afhankelijk van deze gegevens om zicht te krijgen op de regionale productie-uitnutting. De werking van het berichtenverkeer loopt echter nog niet goed. Dit geldt niet alleen voor de gemeenten in regio Alkmaar maar geldt voor veel gemeenten in het land.

De budgetten en contracten zijn helder, recente productie en uitnutting van de contracten komt echter op dit moment nog niet uit de systemen. (Hieronder schematisch weergegeven.)

Omdat de netwerkorganisatie niet kan beschikken over betrouwbare productiegegevens via het berichtenverkeer, heeft de regio zelf een uitvraag gedaan bij de drie grootste zorgaanbieders. Deze drie aanbieders zijn samen goed voor bijna 75% van het ZIN-budget.

Op basis van de uitvraag heeft de netwerkorganisatie een regionaal beeld opgehaald van de productie over het eerste halfjaar van 2016. In verband met vertrouwelijkheid van gegevens kunnen geen namen van instellingen en bedragen worden genoemd.

Regionaal beeld

- De productie bij twee jeugdhulpverleners loopt in de pas.
- Bij één aanbieder zien we een overschrijding. Die aanbieder heeft met ingang van 2016 een flinke korting op het budget te verwerken gekregen. Dit om ruimte te bieden aan nieuwe aanbieders. Nieuwe aanbieders hebben zich echter niet gemeld. De bestaande aanbieder heeft dit werk op zich genomen en heeft via een fusie met een andere bestaande jeugdhulpaanbieder een passende mix van diensten aangeboden.
- Op de JeugdhulpPlus wordt het aanvankelijk gereserveerde regiobedrag overschreden. Dit komt door voogdijzaken waar een landelijke vergoeding van het Rijk tegenover staat, maar

die door de gemeente Heerhugowaard -, waar de instelling is gevestigd - moet worden voorgefinancierd.

- Daarnaast zien we een stijging in de ambulante zorg. Op zichzelf genomen is dit een beweging die bewust op gang is gebracht. Een beweging van zware residentiële zorg naar lichtere ambulante (gezins-) begeleiding. Hierbij gaat het principe op van de 'de kost gaat voor de baat uit'. We verwachten daarom in de volgende jaren een daling van de zware residentiële zorg.

Vooruitblik Jeugdhulpbudget 2017

Het regionale jeugdhulpbudget bedraagt in 2017 ongeveer 55 miljoen. Dat betekent een daling van 2 miljoen ten opzichte van 2016.

- De korting bedraagt ongeveer 3,6% regionaal, maar met grote verschillen tussen gemeenten.
- Contracten ZIN 2016 worden verlengd voor 2017 met gelijke tarieven als in 2016.
- Er wordt niet meer gewerkt met budgetplafonds, maar met verwachte productie per leverancier (in het kader van realistisch begroten).
- De regio Alkmaar werkt vanuit het kenniscentrum bedrijfsvoering samen met aanbieders aan het verder verbeteren van het berichtenverkeer.

Bijlage 1: Overzicht jeugdhulpvormen

Jeugdhulpvormen	
Jeugd en Opvoedhulp	Ambulant Residentieel Pleegzorg Crisis
Jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (J-GGZ)	Basis Specialistisch Hoog specialistisch Klinisch Crisis
Begeleiding en Persoonlijke Verzorging	Ambulant Verblijf Behandeling Crisis
JeugdBescherming en JeugdReclassering	Dwang
Jeugdhulp Plus	Gesloten Semi gesloten